

ресурсів місцевого розвитку в процесі підприємницької діяльності шляхом об'єднання зусиль, потенціалів та узгодження інтересів» [3, с. 23].

Таким чином, за результатами проведеного дослідження визначено проблеми фінансової децентралізації, з'ясовано, що у сучасних умовах місцеві бюджети мають хронічний дефіцит, який не дозволяє виконувати соціальні програми.

Список використаної літератури

1. Європейська Хартія місцевого самоврядування. URL: <http://decentralization.in.ua/yevropejska-hartiya-mistseвого-samovr/>
2. Опарін В.М. Фінансова система України: Теоретико-методологічні аспекти: монографія. Київ: КНЕУ, 2005. 239 с.
3. Волощук Н.Ю. Регіональні особливості розвитку сфери малого підприємництва: автореф. дис. канд. ек. наук: спец. 08.00.05 «Розвиток продуктивних сил і регіональна економіка». Чернігів, 2016. 23 с.

Філіпенко Т.В.

доктор наук з державного управління, професор,
професор кафедри права та публічного адміністрування
Маріупольського державного університету

Філіпенко А.С.

кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри адміністративно-правових дисциплін
Донецького юридичного інституту

ПРАВОВІ ЗАСАДИ ПІДГОТОВКИ АНТИКОРУПЦІЙНИХ ПРОГРАМ ОРГАНАМИ ВЛАДИ

Впровадження в діяльність органів влади антикорупційних програм є важливим превентивним заходом, спрямованим на поступове усунення передумов виникнення корупції в їх діяльності.

Правову основу підготовки антикорупційних програм органів влади становлять Закон України «Про запобігання корупції» [1], «Методологія оцінювання корупційних ризиків у діяльності органів влади» [2] та «Порядок підготовки, подання антикорупційних програм на погодження до Національного агентства з питань запобігання корупції та здійснення їх погодження» [3].

Підготовка антикорупційної програми органу влади здійснюється за принципами:

1) законності – антикорупційна програма не має суперечити Конституції України і готується на основі Закону України «Про запобігання корупції», антикорупційної стратегії та державної програми з її реалізації, а також з урахуванням положень інших нормативно-правових актів;

2) прозорості – інформація (документи) про підготовку антикорупційної програми, в тому числі про оцінку корупційних ризиків у діяльності органу влади, є відкритою, доступ до якої не може бути обмежено (крім випадків, визначених законодавством);

3) доступності – будь-яка особа має право брати участь у підготовці антикорупційної програми у встановленому законодавством порядку (шляхом подання пропозицій до її тексту, участі в роботі комісії з оцінки корупційних ризиків

тощо);

4) галузевої належності та всеохопленості – антикорупційна програма органу влади має враховувати сферу діяльності органу влади, передбачати заходи відповідно до усіх повноважень та функцій органу влади згідно із положеннями спеціальних нормативно-правових актів, а також поширюватись на всю його організаційну структуру (включаючи територіальні органи, підприємства, установи, організації, що входять до сфери управління, тощо);

5) об'єктивності та неупередженості – антикорупційна програма готується з урахуванням суспільних інтересів щодо налагодження в органі влади ефективної системи запобігання та виявлення корупції, у зв'язку з чим дії та рішення його посадових осіб під час підготовки антикорупційної програми мають бути спрямовані виключно на досягнення цієї мети [3].

Згідно з положеннями частини першої ст. 19 Закону, антикорупційні програми приймаються в:

– Адміністрації Президента України, Апараті Верховної Ради України, Секретаріаті Кабінету Міністрів України, Секретаріаті Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини, Офісі Генерального прокуратора, Службі безпеки України, міністерствах, інших центральних органах виконавчої влади, інших державних органах, юрисдикція яких поширюється на всю територію України, обласних, Київській та Севастопольській міських державних адміністраціях, державних цільових фондах – шляхом затвердження їх керівниками;

– Апараті Ради національної безпеки і оборони України – шляхом затвердження Секретарем Ради національної безпеки і оборони України;

– Національному банку України – шляхом затвердження Правлінням банку;

– Рахунковій палаті, Центральній виборчій комісії, Вищій раді правосуддя, Верховній Раді Автономної Республіки Крим, обласних радах, Київській та Севастопольській міських радах, Раді міністрів Автономної Республіки Крим – шляхом затвердження їх рішеннями.

Вказані програми та зміни до них підлягають погодженню Національним агентством з питань запобігання корупції. Антикорупційна програма має містити реквізити розпорядчого документа, яким її затверджено, заголовок та включати:

– положення про визначення засад загальної відомчої політики щодо запобігання та протидії корупції у відповідній сфері;

– заходи з реалізації таких засад;

– заходи з виконання антикорупційної стратегії та державної антикорупційної програми;

– інформацію щодо здійснення оцінки корупційних ризиків у діяльності органу влади;

– навчальні заходи та заходи з поширення інформації щодо програм антикорупційного спрямування;

– процедуру та суб'єкта, відповідального за здійснення періодичного моніторингу виконання антикорупційної програми;

– процедуру оцінки виконання антикорупційної програми із закріпленням критеріїв її здійснення з урахуванням своєчасності, повноти реалізації закріплених у ній заходів та результатів їх здійснення (наприклад, впливу результатів вжитого заходу на стан дотримання вимог Закону та/або пріоритетність корупційного ризику шляхом порівняння ситуації щодо корупції в органі влади до прийняття антикорупційної програми та у період її впровадження);

- процедуру та випадки періодичного перегляду програми;
- звіт за результатами оцінки корупційних ризиків [3].

У 2018 році до Національного агентства з питань запобігання корупції на погодження надійшли антикорупційні програми від 129 органів влади, зокрема, від міністерств – 18, від інших центральних органів виконавчої влади – 40, від обласних, міських державних адміністрацій – 25, від обласних, міських рад – 19, від інших органів влади – 27. Із вказаних 129 антикорупційних програм погоджено з пропозиціями – 115 програм, відмовлено в погодженні – 12, повернуто без розгляду – 2 програми [4].

Найбільш типові причини непогодження антикорупційних програм органів влади:

- відсутність однієї або кількох обов'язкових складових антикорупційних програм;
- неповне або неправильне проведення оцінки корупційних ризиків.

Корупційний ризик – це ймовірність того, що відбудеться подія корупційного правопорушення чи правопорушення, пов'язаного з корупцією, яка негативно вплине на досягнення органом влади визначених цілей та завдань [2]. Отже, корупційний ризик – це не безпосередньо корупційне правопорушення чи правопорушення, пов'язане з корупцією, а те, що зазвичай відбувається (або може відбутися) перед корупційним правопорушенням чи правопорушенням, пов'язаним з корупцією.

Здійснення оцінки корупційних ризиків спрямоване на виявлення найбільш вразливих до корупції процесів, які мають місце під час здійснення посадовими особами органу влади своїх повноважень, а також причин і умов, що сприяють виникненню корупційних схем.

Процес оцінки корупційних ризиків органу влади складається з наступних етапів:

- організаційно-підготовчі заходи (прийняття рішення про проведення оцінки корупційних ризиків та його публікація на офіційному веб-сайті органу влади, формування комісії, розробка робочого плану оцінки корупційних ризиків);
- ідентифікація (виявлення) корупційних ризиків (визначення в органі влади вразливих до ризиків сфер діяльності, функцій та завдань та їх аналіз);
- оцінка корупційних ризиків; складання звіту за результатами оцінки корупційних ризиків.

Для здійснення оцінки корупційних ризиків найбільш оптимальним вважається колегіальне оцінювання, тобто створення комісії з оцінки корупційних ризиків органу влади, до складу якої включаються працівники структурних підрозділів органу влади та, за згодою, представники громадськості, експерти, які володіють знаннями про внутрішнє і зовнішнє середовище органу влади та мають досвід роботи у сфері його діяльності.

Практичний аналіз підготовки антикорупційних програм свідчить, що до процесів ідентифікації та оцінки корупційних ризиків залучаються лише представники того органу, в якому приймається відповідна антикорупційна програма. Саме в цьому проявляється слабка сторона такої антикорупційної програми, оскільки працівники органу можуть (або хочуть) не бачити реальні корупційні ризики у своїй діяльності [5].

З метою усунення цього недоліку, до складу комісії з оцінки корупційних ризиків треба залучати представників громадськості та експертів, які можуть надавати пропозиції до проекту антикорупційної програми, розміщеної на офіційному

веб-сайті органу, брати участь в обговоренні антикорупційної програми під час конференцій, форумів, громадських слухань, засідань за круглим столом, зборів, зустрічей з громадськістю тощо.

Пропозиції до антикорупційних програм, висловлені громадськістю, які надходять до Національного агентства з питань запобігання корупції не пізніше ніж за 10 днів до закінчення граничного строку погодження антикорупційної програми, розглядаються відповідальним підрозділом під час опрацювання антикорупційних програм органів влади.

Отже, для створення ефективної системи запобігання і протидії корупції в органах влади необхідна ґрунтовна підготовка та виконання антикорупційних програм, впровадження механізмів прозорості, відкритості, зниження корупційних ризиків у їх діяльності.

Список використаної літератури

1. Про запобігання корупції: Закон України від 14.10.2014 № 1700-VII. *Відомості Верховної Ради України*. 2014. № 49. Ст. 2056.
2. Про затвердження Методології оцінювання корупційних ризиків у діяльності органів влади: Рішення Національного агентства з питань запобігання корупції від 02.12.2016 № 126. *Офіційний вісник України*. 2017. № 4. Ст. 168.
3. Про затвердження Порядку підготовки, подання антикорупційних програм на погодження до Національного агентства з питань запобігання корупції та здійснення їх погодження: Рішення Національного агентства з питань запобігання корупції від 08.12.2017 № 1379. *Офіційний вісник України*. 2018. № 10. Ст. 390.
4. Антикорупційні програми. *Національне агентство з питань запобігання корупції*. Офіційний веб-сайт. URL: <https://nazk.gov.ua/uk/departament-organizatsiyi-roboty-iz-zapobigannya-ta-vyuavlennya-koruptsiyi/pravove-zabezpechennya/> (дата звернення 12.04.2020)
5. Щербакова К. Антикорупційні програми як складова системи запобігання і протидії корупції. *Юридична газета Online*. 2019. № 25-26. URL: <https://yur-gazeta.com/publications/practice/inshе/> (дата звернення 12.04.2020).

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЄВРОПЕЙСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ ПУБЛІЧНОГО ПРАВА
ПРЕДСТАВНИЦТВО В УКРАЇНІ
МАРІУПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЕКОНОМІКО-ПРАВОВИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ПРАВА ТА ПУБЛІЧНОГО АДМІНІСТРУВАННЯ**

**СУЧАСНИЙ РОЗВИТОК ДЕРЖАВОТВОРЕННЯ ТА ПРАВОТВОРЕННЯ В
УКРАЇНІ: ПРОБЛЕМИ ТЕОРІЇ ТА ПРАКТИКИ**

**Збірник матеріалів
ІХ Міжнародної науково-практичної конференції
здобувачів вищої освіти і молодих учених**

19 травня 2020 року

*За загальною редакцією
члена-кореспондента НАПН України, доктора політичних наук, професора
К.В. Балабанова*

МАРІУПОЛЬ 2020

УДК 34(063)
ББК 67Я431

Сучасний розвиток державотворення та право творення в Україні: проблеми теорії та практики: матеріали ІХ Міжнародної науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених 19 травня 2020 року: Зб. тез наук. праць / за заг. редакцією К.В. Балабанова. Маріуполь: МДУ, 2020. 206 с.

Рекомендовано до друку кафедрою права та публічного адміністрування економіко-правового факультету Маріупольського державного університету (протокол засідання кафедри права та публічного адміністрування економіко-правового факультету № 14 від 12.05.2020 р.)

Редакційна колегія:

Голова – Балабанов К.В., член-кореспондент НАПН України, доктор політичних наук, професор

Члени колегії: Булатова О.В., д.е.н., проф. (заступник голови редакційної колегії); Толпежніков Р.О., д.е.н., професор; Черних Є.М., к.ю.н., доцент; Барегамян С.Х., к.ю.н., доцент

Збірник містить матеріали ІХ Міжнародної науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених, яка відбудеться 19 травня 2020 року в Маріупольському державному університеті.

У матеріалах висвітлено актуальні питання сучасного державотворення та правотворення в Україні в умовах становлення та розвитку національної правової системи в галузях конституційного, адміністративного, міжнародного, цивільного, кримінального, господарського, фінансового, екологічного, трудового права, господарського та кримінального процесів, а також загальної теорії та історії держави і права.

Видання адресоване науковцям, викладачам, аспірантам та студентам, а також усім, хто цікавиться проблемами науки та освіти.

Редакція не несе відповідальності за зміст та авторський стиль праць, опублікованих у збірнику.

Маріупольський державний університет, 2020

Підтинна Д.І. МІЖНАРОДНІ ОРГАНІЗАЦІЇ ЯК СУБ'ЄКТИ ПРАВОТВОРЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....	153
Романова К.О. МІЖНАРОДНО-ПРАВОВИЙ ЗАХИСТ ПРАВ ДІТЕЙ.....	154
Сагірова Г.С. ІНВЕСТИЦІЙНА ПРИВАБЛИВІСТЬ УКРАЇНИ: ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ТА НАПРЯМИ ПІДВИЩЕННЯ.....	158
Тихомирова Г.Є., Балджи К.В. ЩОДО СИСТЕМНИХ ПРОБЛЕМ УКРАЇНСЬКОГО ЗАКОНОДАВСТВА У КОНТЕКСТІ «ПЛОТНИХ РІШЕНЬ» ЄСПЛ.....	160
Топалов Ю.В. ВЗАЄМОДІЯ КОНСТИТУЦІЙНОГО ТА МІЖНАРОДНОГО ПРАВА: ПРОБЛЕМИ ТЕОРІЇ ТА ПРАКТИКИ.....	164
Яремчук А.О. РАДА БЕЗПЕКИ ЯК ГОЛОВНИЙ ОРГАН ООН У СФЕРІ ПІДТРИМАННЯ МІЖНАРОДНОГО МИРУ ТА БЕЗПЕКИ.....	167
Яросински Б. АДВОКАТСКАЯ ТАЙНА В ПОЛЬШЕ И УКРАИНЕ: СРАВНИТЕЛЬНО-ПРАВОВОЙ АНАЛИЗ.....	169

СЕКЦІЯ ІІІ

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ

Журавель Я.В. ОКРЕМІ ПРОБЛЕМИ ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТТЯ «УПРАВЛІНСЬКІ ВІДНОСИНИ».....	172
Кислова Л.А. РОЛЬ ДЕПОЗИТАРНОЇ СИСТЕМИ В КОРПОРАТИВНОМУ РЕГУЛЮВАННІ.....	174
Михайленко І.Ю. СИСТЕМА СТРИМУВАНЬ І ПРОТИВАГ ЯК ІНСТРУМЕНТ ВЗАЄМОДІЇ ГЛЮК ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ.....	178
Мітюшкіна Х.С. УПРАВЛІННЯ ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯМ В УМОВАХ СТАЛОГО РОЗВИТКУ.....	180
Муляр Г.В. РОЛЬ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ В ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ПРАВА НА ОХОРОНУ ЗДОРОВ'Я.....	182
Надежденко А.О. ДЕЯКІ ПИТАННЯ ОСКАРЖЕННЯ В СУДІ НЕПРАВОМІРНИХ РІШЕНЬ, ДІЇ ЧИ БЕЗДІЯЛЬНОСТІ ПОСАДОВИХ ОСІБ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ.....	185
Папакіна К.Ю. ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЯ ПУБЛІЧНОЇ ВЛАДИ ЯК ЧИННИК ВПЛИВУ НА КАДРОВУ ПОЛІТИКУ.....	187
Папаяні О.В. ПРОБЛЕМИ ПРАЦЕВЛАШТУВАННЯ ЛЮДИНИ В УМОВАХ ВИМУШЕНОГО ВНУТРІШНЬОГО ПЕРЕМІЩЕННЯ В УКРАЇНІ З УРАХУВАННЯМ ДОСВІДУ АЗЕРБАЙДЖАНУ, ГРУЗІЇ, МОЛДОВИ.....	190
Рєпін М.С. СПЕЦИФІКА УПРАВЛІННЯ ФІНАНСАМИ ОБ'ЄДНАНИХ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД.....	194
Топузов Д.І. ПРОБЛЕМИ ФІНАНСОВОЇ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ В УКРАЇНІ.....	197
Філіпенко Т.В., Філіпенко А.С. ПРАВОВІ ЗАСАДИ ПІДГОТОВКИ АНТИКОРУПЦІЙНИХ ПРОГРАМ ОРГАНАМИ ВЛАДИ.....	199